

Generálův deník

generálplukovník Alois Vicherek: deníkové záznamy z let 1940–1954

Alois Vicherek

Unikátní vydání dosud nepublikovaných rozsáhlých deníkových záznamů legionáře, letce, vlastence a demokrata generála Aloise Vicherka zaznamenává jeho osudy zejména za druhé světové války a krátce po ní. Díky obrazovému materiálu i bohatému poznámkovému aparátu uvádí deníkové zápisky do patřičného kontextu a přináší plastický obraz nejen jednoho bohatého lidského života, ale i důvěrný pohled do zákulisí, zejména do prostředí exilové londýnské vlády, účasti českých letců ve druhé světové válce, i roků poválečných, které přinesly novou naději ale též mnoho zklamání a osobních krívd...

„Narodil jsem se 20. června 1892 v Petřvaldě na Těšínsku jakožto páté dítě z dvanácti, syn horníka Jana Vicherka a Aloisie. Po absolvování dvouleté průmyslovky jsem nastoupil do Orlovských strojírny v Porubě. V roce 1915 jsem byl odveden do rakouské armády a po výcviku odeslán na ruskou frontu. Dne 1. 8. 1917 jsem nastoupil u 5. pěšího pluku T. G. Masaryka, kde jsem se stal poddůstojníkem. Jako velitel čtyř jsem bojoval na Sibiři a Dálném východě. V květnu 1919 jsem byl přeložen k letectvu a povýšen na podporučíka. Leteckou školu jsem vedl až do odsunu do vlasti v lednu 1920. V srpnu téhož roku jsem nastoupil vojenskou službu u leteckého učiliště v Chebu a tam absolvoval stíhací výcvik a stal se štábním kapitánem. Koncem roku 1924 mě velení odeslalo na Vysokou školu leteckou do Paříže, kterou jsem v roce 1927 absolvoval jako inženýr letectví a strojní mechaniky. V roce 1925 se mi podařilo vytvořit několik leteckých národních rekordů. Téhož roku jsem se oženil. Byl jsem vybrán za člena doprovodu T. G. Masaryka do Francie. Zde mě dekoroval francouzský prezident čestnou legií. V roce 1927 jsem byl povýšen na majora a rok poté jsem vytvořil dva světové letecké rekordy. V roce 1929 jsem byl ustanoven velitelem perutě a povýšen na podplukovníka, v roce 1933 pak na plukovníka a stal se přednostou I. odd. III. leteckého odboru MNO, kde jsem působil až do likvidace armády. Po 15. březnu 1939 jsem se spolupracovníky organizoval ilegální odchod našich letců do zahraničí. Koncem roku 1939 jsem na výzvu opustil ČSR. Moje žena pracovala s plk. Mašínem a kpt. Morávkem, v červenci 1942 byla zatčena a v říjnu téhož roku popravena v Mauthausenu. Pod jménem Josef Slezák jsem byl ve Francii a do roku 1941 ve Velké Británii velitelem čs. letectva. V roce 1941 jsem byl přidělen do kanceláře presidenta republiky pro průmyslové záležitosti a stal se předsedou Československého červeného kříže. Koncem roku 1944 si mě vyžádalo vedení odboje v SSSR k převzetí velení 1. čs. samostatné smíšené letecké divize. V březnu 1945 jsem odletěl z Londýna do Moskvy, k naší jednotce na frontu a s ní prožil zakončení druhé světové války. V roce 1946 jsem byl povýšen na divizního a v roce 1948 na sborového generála. V roce 1948 jsem se podruhé oženil. 15. zasedání Nejvyšší rady obrany státu 1. června 1950 rozhodlo „odeslat ihned na dovolenou a penzionovat generála Vicherka“, dne 30. června jsem podepsal protokol o předání materiálů velitele letectva a dnem 1. července jsem byl přeložen do výslužby. Zaměstnání jsem našel až v roce 1952. Téhož roku mi byl snížen odpočívavý plat o 2/3 proto, že prý jsem byl přísluhošem buržoazního režimu.“

ze životopisu Aloise Vicherka sepsaného 7. 6. 1954

Proč kniha vznikla? Naše maminka a babička Marie opatrovala v pozůstalosti po svém manželovi mnoho písemných dokumentů, jako např. osobní korespondenci, fotografie a vyznamenání. Mimo jiné i malé notýsky s denními záznamy manžela z pobytu ve Francii a Anglii za 2. světové války... Celé čtyři roky jsme zpracovávali písemnou pozůstalost po gen. Ing. Aloisi Vicherkovi a jeho manželkách Boženě a Marii, přičemž nejvíce práce nám dal právě prepis válečných deníků, které byly psány drobným, mnohdy těžce čitelným rukopisem. Rozhodli jsme se ke knižnímu vydání těchto dokumentů mimo jiné proto, aby byla zachována památka na gen. Vicherka podle pravdy, bez lži a domněnek... Doufáme, že naše kniha potěší čtenáře, kteří chtějí poznat skutečnou atmosféru tehdejší doby a pravdivé osudy jejich účastníků. Historie není černobílá a mnohdy se ani nedozvíme o skutečném hrdinství, které muselo být mnohdy pečlivě skrýváno před zraky mocných, a o těchto činech neexistují žádné záznamy.

Alois a Zdeňka Vicherkovi., syn a snacha gen. Vicherka